

PIIRISEADUSED

JAVIER CERCAS

Piiriseadused

Hispaania keelest tõlkinud Riina Roasto

*Toledo
 kirjastus*

Originaal:

Las leyes de la frontera © 2012, Javier Cercas

Selle raamatu väljaandmist on toetanud Hispaania haridus-, kultuuri- ja spordiministeerium ja Eesti Kultuurkapital

Toimetanud Mari Laan
Kujundanud Allan Kukk

Saatesõna Consuelo Rubio,
tõlkinud Mari Laan,
toimetanud Janne Kukk

Tõlke autoriõigused: Riina Roasto ja Toledo kirjastus, 2018
Saatesõna autoriõigused: Consuelo Rubio ja Toledo kirjastus, 2018
www.toledo.ee

ISBN 978-9949-7276-0-5 (trükis)

ISBN 978-9949-7276-1-2 (e-raamat)

Raül Cercasele ja Mercè Masile

Kambale üle neljakümne aasta kestnud sõpruse eest

Esimene osa
Sealpool

1

„Hakkame pihta?“

„Hakkame. Aga enne lubage mul esitada veel üks küsimus. See on viimane.“

„Laske tulla.“

„Miks te nõustusite seda raamatut kirjutama?“

„Kas teile pole siis veel öeldud? Raha pärast. Kirjutamisega teenin ma raha.“

„Jah, seda ma tean, aga kas tõesti ainult raha pärast?“

„Ega muidugi mitte alati ei avane inimesel võimalus kirjutada kellestki sellisest nagu Sinikas, kui te seda silmas peate.“

„Kas te tahate öelda, et Sinikas huvitas teid juba enne, kui teile tehti ettepanek temast kirjutada?“

„Loomulikult, nagu kõiki teisigi.“

„Nojah. Igatahes see lugu, mida ma teile kohe jutustama hakkam, pole mitte Sinikast, vaid minu suhtest temaga. Sinikaga ja...“

„Jah, ma tean, ka sellest oleme rääkinud. Kas võime alustada?“

„Võime alustada.“

„Rääkige, millal te Sinikaga tutvusite.“

„Seitsmekümne kaheksanda aasta suve alguses. See oli kummaline aeg. Vähemalt mina mäletan seda nii. Franco oli kolm aastat tagasi surnud, aga riigis valitsesid ikka veel Franco seadused ning haises täpselt samamoodi nagu Franco ajalgi – sita järele. Olin siis kuueteistkümneaas-

tane ja Sinikas samuti. Elasime teineteisele väga lähedal, samas teineteisest väga kaugel.“

„Mida te silmas peate?“

„Kas te linna tunnete?“

„Üsna pealiskaudselt.“

„Võib-olla ongi parem, sest praegusel Gironal pole toonasega kuigi palju pistmist. Siis oli see mõnes mõttes ikka veel sõjajärgne linn, sünge ja kirikumeelne kolgas, rohtu kasvanud, talvel üleni udu alla mattunud; ega ma ei ütle, et Girona praegu etem oleks – kui nii võtta, on see veelgi hullem –, ütlen lihtsalt, et on teistsugune. Näiteks ümbritsesid tol ajal linna agulid, kus elasid *charnego*'d. Seda sõna enam keegi ei kasuta, aga toona tähistas see Hispaania muudest piirkondadest Katalooniasse saabunud, enamasti puupaljaid sisserändajaid, kes olid tulnud siia paremat elu otsima. Aga eks seda kõike teate isegi. Ainult seda vast ei tea, et seitsmekümnendate lõpul, nagu juba ütlesin, ümbritsesid linna *charnego*'de agulid: Salt, Pont Major, Germans Sàbat, Vilarroja. Seal kogunes põhjakiht.“

„Ja seal elaski Sinikas?“

„Ei. Sinikas elas põhjakihi põhjakihis, ühes ajutises sotsiaalmajas linna kirdepiiril. Ja mina elasin temast ainult kaheksa meetri kaugusel. Erinevus seisneb aga selles, et tema elas teisel pool linnapiiri, kohe pärast La Devesa pargi veelahet ja Teri jõge, mina aga siinpool, kohe enne seda. Minu maja asus Caterina Alberti tänaval, mis praegu kuulub La Devesa linnaosa alla, siis aga polnud seal mitte midagi või peaaegu mitte midagi, ainult lõputud aia- ja tühermaad, kus linn hääbus. Kümme aastat varem, kuuekümnendate lõpus, oli sinna püsti pandud mõned üksikud paneelmajad, kus minu vanemad hakkasid korterit üürima. Õigupoolest oli seegi *charnego*'de agul, ehkki meie, paneelmajade elanikud, polnud nii vaesed, kui olid tavaliselt *charnego*'d. Suurem osa perekondadest olid

keskklassi ametnikud, nagu minu omagi – minu isa oli lihtametnik volikogus; need olid perekonnad, kes polnud küll Gironast, aga keda ei peetud ka *charnego*'de peredeks ja kes igatahes ei tahtnud kuuldagi päris *charnego*'dest või vähemasti mitte nendest vaestest *charnego*'dest, kes elasid Saltis, Pont Major's, Germans Sábatis ja Vilarrojas, veel vähem nendest, kes elasid sotsiaalmajades. Olen muide kindel, et enamik Caterina Alberti tänava elanikke ei tõstnud sotsiaalmajade juurde kunagi jalga (ammugi veel linnaelanikud). Mõned võib-olla ei teadnud nende olemasolustki, või tegid näo, et ei tea. Mina teadsin küll. Ma ei teadnud väga täpselt, mida need endast kujutavad, ja ma ei olnud seal kunagi käinud, aga ma teadsin, et need seal on, või siis jutte, et need seal on, nagu mingit müüti, mida keegi pole kinnitanud ega ka ümber lükanud. Õigupoolest arvan, et meil, paneellinnaosa lastel, tekkis juba sotsiaalmaja sõna kuuldes silme ette ennenägematu pilt kõledatest hurtsikutest, mida ümbritses kindlasti mingi seiklusromaanilik paeluv hõng. Sellepärast ütlesingi, et tol ajal elasin ma Sinikale väga lähedal, samas temast väga kaugel – meid eraldas piir.“

„Ja kuidas te selle ületasite? Tähendab, kuidas saab üks keskklassi poiss sõbraks sellise poisiga nagu Sinikas?“

„Sest kuueteistaastaselt on piirid rabedad, vähemalt toona olid. Ja ka tänu juhusele. Aga enne kui sellest räägin, peaksin rääkima millestki muust.“

„Laske tulla.“

„Ma ei ole sellest kellelegi rääkinud, mitte kellelegi peale psühholoogi. Aga kui te seda lugu ei tea, ei saa te iial aru, kuidas ja miks ma üldse Sinikaga tuttavaks sain.“

„Ärge muretsege, kui te ei taha, et ma sellest raamatus juttu teeksin, siis ma ei tee. Kui ma aga teen ja teile ei meeldi, kuidas ma seda teen, jätan selle välja. Selline oli meie kokkulepe ja ma ei murra seda.“

„Olgu. Teate, öeldakse ikka, et lapsed on julmad, aga

mina arvan, et teismelised on palju julmemad kui lapsed. Vähemalt minu kogemus on selline. Caterina Alberti tänaval oli meil oma sõpruskond: kõige lähedasem oli mulle Matías Giral, aga seal olid veel ka Canales, Ruiz, Intxausti, vennad Boixid, Herrero, mõni veel. Olime kõik enam-vähem ühevanused, olime kõik saanud tuttavaks nii umbes kaheksa-üheksa-aastaselt, me kõik käisime õues ja me kõik õppisime religioosnes maristide koolis, mis oli meie kodule kõige lähemal, ja loomulikult olime kõik ka *charnego*'d, välja arvatud vennad Boixid, kes olid pärit Sabadellist ja kõnelesid omavahel katalaani keelt. Ühesõnaga, mul ei olnud vendi, oli ainult õde, ja ma ei usu, et liialdan, kui väidan, et need sõbrad täitsid lapsena tegelikult minu olematu venna rolli.

Agas teismelisena enam mitte. Asjad muutusid peaaegu aasta enne minu tutvumist Sinikaga, kui sellele eelneva õppeaasta alguses tuli kooli uus õpilane. Tema nimi oli Narciso Batista ja ta kordas keskkooli esimest aastat. Tema isa oli volikogu esimees, minu isa ülemus, ja me olime paaril korral varemgi kohtunud. Sel põhjusel, ja kuna perekonnanimele tõttu sattusime kokku istuma (klassinimekirjas seisid Cañas ja Batista kõrvuti), sai minust koolis tema esimene sõber. Tänu minule sõbrunes ta Matíasega ja tänu Matíasele ja minule sõbrunes ta ülejäänud sõpradega. Samuti sai temast kamba ninamees – kambas, kus kunagi varem polnud ninameest olnud (vähemalt mina polnud küll täheldanud, et oleks olnud) ja mis seda võib-olla vajas, sest olemuslikult teismeele juurde kuuluv tunne on hirm, ning hirm vajab ninamehi, kelle juhtimisel selle vastu võidelda. Batista oli meist paar aastat vanem, kehaliselt tugev ja ta oskas end kehtestada. Pealekauba oli tal olemas kõik, millest üks *charnego* võis vaid unistada: esiteks korralik rikas katalaani perekond (ehkki nad ise pidasid end vägagi hispaanlasteks ja põlgasid kõike kataloonialikku, rääkimata veel katalaanlusest, eriti kui

see pärines Barcelonast); siis veel suur korter uuselamu-
piirkonnas, tenniseklubi liikmekaart, suvekodu S'Agarós
ja veel üks talvemaja La Molinas, 75 kuupsendine moti-
kas, millega sai ringi kimada, ja päris oma pind La Rutlla
tänaval, üks vana armetu garaaž, kus sai õhtuti *rock'n'roll*'i
kuulata, suitsetada ja õlut juua.

Selle hetkeni oli kõik hästi, siitpeale aga enam mitte
miski. Üksnes paari kuuga Batista suhtumine minusse
muutus, tema sümpaatiast sai antipaatiat, antipaatiast vih-
kamine ja vihkamisest vägivald. Miks? Ma ei tea. Olen
tihti mõelnud, et olin lihtsalt ohvriloom, kellega Batista
lagedale tuli, et võidelda kamba olemusliku hirmu vastu.
Aga ma kordan, ma ei tea; tean ainult seda, et üleöö sai
minust sõbra asemel ohver.

Sõna „ohver“ kõlab ülepakutult, kuid olgu see pigem
ülepakutud kui vale. Batista hakkas mind pilkama. Ehkki
tema enda emakeel oli katalaani keel, naeris ta selle üle,
et mina katalaani keelt rääkisin, mitte et ma seda halvas-
ti oleks osanud – ta lihtsalt põlgas inimesi, kes räägivad
katalaani keelt, olemata ise katalaanid. Ta naeris mu väli-
muse üle ja kutsus mind Dumboks, sest tema arvates olid
mu kõrvad niisama suured kui Disney elevantil; samuti
pilkas ta mu kohmakat käitumist tüdrukutega, mu
nohikuprille ja nohikuhindeid. Narrimine muutus üha
õelamaks, ma ei suutnud seda peatada, ning mu sõbrad,
kes alguses niisama naersid, löid nüüd juba ise ka kaasa.
Sõnadest jäi peagi väheks. Varsti sai Batista ajaviiteks mind
pooltõsiselt-poolnaljatades vastu õlga ja ribidesse togida,
mõni laksakas vastu nägu lüüa. Mina naersin seepeale
segaduses, müksasin mängeldes tedagi, püüdes vägivalda
kergemalt suhtuda, muuta see naljaks. See oli alguses.
Hiljem, kui naljade jõhkruks oli juba võimatu varjata,
muutus mu naer pisarateks ja põgenemissooviks. Batista,
ma kordan, ei olnud üks: tema oli suur jõhkard, vägivalda
põhjus ja ässitaja, aga ülejäänud sõpradest oli tasapisi saa-

nud tema kari (aegajaliseks erandiks oli vaid Matías, kes mõnikord siiski üritas Batistat peatada). Püüdsin aastaid neid aegu mälust kustutada, aga kui ma hiljuti end neid meenutama sundisin, taipasin, et osa sündmusi on mu peas kinni nagu nuga rinnus. Ükskord tõukas Batista mu jääkülma jökke, mis voolab või voolas läbi La Devesa. Teine kord olime õhtul La Rutlla garaazis, kui sõbrad kiskusid mul riided seljast ja sulgesid mu ihualasti pimedasse kolikambrisse; mitu tundi neelasin pisaraid ja kuulasin läbi seina teiste naeru, hõikeid, juttu, muusikat, mida nad mängima panid. Ükskord jälle, ühel laupäeval, kui olin oma vanematele öelnud, et ööbin Batista vanemate suvilas S'Agarós, suleti mind samuti La Rutlla garaazi, kus mul tuli ihuüksi pimedas veeta söögi ja joogita peaaegu kaksikümmend neli tundi jutti – laupäeva pärastlõunast pühapäeva keskpäevani. Õppeaasta lõpu poole, kui ma enam muud ei teinudki, kui põgenesin Batista eest, sain ükskord sellise ehmatuse osaliseks, et arvasin tõsimeeli, et ta tahab mu tappa: koos Canalese, Herrero, vendade Boixide ja veel mõnega sulges ta mu koolihoovi WC-sse ja surus mu pea mingiks ajaks – mis sai kesta vaid paar sekundit, aga minule näis terve igavik – klosetipotti, kuhu nad olid äsja urineerinud, samal ajal kuulsin selja taga sõprade naeru. Kas jätkan?“

„Ei, kui te seda ei soovi. Aga kui rääkimine teid kergendab, siis jätkake.“

„See ei kergenda mind sugugi, enam mitte. Kummaline, et ma sellest teile räägin, see on kuidagi teistmoodi. Selle Batista-asjaga on minu jaoks nagu enamikuga tollel ajal sündinust – seda justkui ei juhtunud päriselt, vaid unenäos. Ehkki küllap te ei mõista, mis on sellel kõigel pistmist Sinikaga.“

„Ei, ma ei mõista hoopis, miks te kiusajate peale ei kaevanud.“

„Kellele oleksin ma pidanud kaebama? Õpetajatele?“

Mul oli koolis hea maine, aga mul polnud toimuva kohta ühtegi tõendit ning kaebamine oleks teinud minust valevorsti või kituja (või mõlemad korraga), samuti oleks see kõik ainult hullemaks teinud. Oma vanematele? Mu isa ja ema olid head inimesed, nad armastasid mind ja mina armastasin neid, aga viimasel ajal olid meie suhted üsna sassis ja ma ei tihanud neile rääkida. Ja kuidas ma oleksingi rääkinud? Ja mida? Kõigele krooniks oli minu isa volikogus Batista isa alluv, nagu juba ütlesin, nii et kui oleksin toimuvast kodus rääkinud, siis oleksin lisaks sellele, et minust oleks saanud valevorst või kituja, seadnud keerulisse olukorda oma isa. Sellele vaatamata tundsin nii mõnelgi korral kiusatust neile sellest rääkida, nii mõnelgi korral oleksin neile sellest peaaegu rääkinudki, kuid lõin viimasel hetkel araks. Ja kui ma juba neilegi ei kaevanud, kellele oleksin ma pidanud kaebama?

Minu igapäevasest kooliteest sai ristitee. Kuude viisi uinusin nuttes ja ärkasin nuttes. Mul oli hirm. Tundsin raevu, kibestust ja meeletut alandust ning ennekõike süüd – alandamise juures ongi kõige kohutavam see, et alandatu hakkab ennast süüdi tundma. Tundsin, et mul pole väljapääsu. Tahtsin surra. Aga ärge arvake seda, mida te arvate: tervest sellest saastast ei õppinud ma vähimatki. Kogeda teistest varem täielikku kurjust, mida kehastas minu jaoks Batista, ei tee sind teistest paremaks – halvemaks teeb. Ja sellest pole mitte mingisugust kasu.“

„Aga tänu sellele tutvusite Sinikaga.“

„Tõsi, see on ainukene asi. See juhtus veidike pärast kooliaasta lõppu, kui ma polnud oma sõpru juba mõnda aega kohanud. Niipea kui tunnid olid läbi, sain võimalust end paremini varjata, ehkki nii väikeses linnas ei õnnestu see alati ja sõpradest hoidumine, mida oli vaja, et nad mu unustaks, polnudki nii lihtne. Pidin jälgima, et ma nendega ümbruskonnas kokku ei satuks, vältima kohti, kus me tavaliselt käisime, vältima Batista garaaži

La Rutlla tänaval, samuti vältima Matíase külaskäike ja telefonikõnesid või neist kõrvale puiklema – tema kutsus mind endiselt teistega välja, tõenäoliselt, et leevendada oma süütunnet ning peita näilise lahkuse taha mõnitusi, mida mul päriselt taluda tuli. Niisiis oli tollel suvel minu eesmärk kuni augustikuuni, mil ma pidin ära sõitma, käia väljas nii vähe kui võimalik ning veeta need nädalad kodus nelja seina vahel lugedes ja telekat vahtides. Selline oli plaan. Aga kui masendunud ja hirmunud üks kuueteistaastane poiss ka ei oleks, ei suuda ta siiski istuda päevad läbi kodus, vähemalt mina ei suutnud. Ja nii võtsingi varsti väljaminekuks julguse kokku ja seadsin ühel päeval sammud Vilaró mängusaali.

Seal ma Sinikat kohtasingi. Vilaró mängusaal asus kivi-viske kaugusel rongisillast, Bonastruc de Porta tänaval, mis kuulus veel La Devesa linnaosa alla. See oli üks neist mängusaalidest, mis seitsme- ja kaheksakümnendatel teismeliste seas populaarsed olid. Mäletan, et see oli suur lagedate seintega avar ruum, kus oli kuuerealine tee puldiautodele, paar lauajalgpallilauda, paar videomänguautomaati ning ühe külgešina juures mäletan reas seismas kuut-seitset löökkuulimängu; saali tagaosas oli joogiautomaat ja WC ning kohe ukse kõrval võis silmata klaasputkat, kus lõi aega surnuks härra Tomàs, kõssis poolkiilas suure kõhuga vanamees, kes, nina ühtsoodu ristsõnaajakirjas, istus seal selleks, et klaarida aeg-ajalt mõni praktiline probleem (automaat ütles üles, tualetis oli ummistus), visata välja tülitsejaid või lüüa oma teraval häälel kord majja, kui oli kismaks läinud. Varem käisime seal mingi aeg sõpradega tihti, aga umbes sellest peale, kui ilmus välja Batista, olin käimisest loobunud. Sõbrad samuti. Ja võib-olla seepärast tunduski see mulle turvaline koht, nagu värske mürsuauk pommirahe all.

Sel päeval, kui tutvusin Sinikaga, jõudsin mängusaali veidi pärast seda, kui härra Tomàs oli ukсед lahti tei-

nud, ja hakkasin mängima oma lemmikut, Rocky Balboa kuulimängu. Tipp-topp mäng: viis kuuli, pärast paari punkti üks lisakuul ning lõpuks boonuspunktid, mis hõlbustasid mängu. Mõnda aega mängisin tühjas saalis, siis aga tuli sisse kamp poisse, kes suundusid puldiautode raja juurde. Hetk hiljem astusid saali kaks inimest. Poiss ja tüdruk, kelle vanus näis jäävat kuueteist ja üheksateist aasta vahele, ja minu esimene mulje neid nähes oli, et neid ühendab mingi hoomatav perekondlik vaim, aga ennekõike olid nad täisverd äärelinna *charnego*'d, võib-olla kaks *quinqui*'t. Kui nad härra Tomàsi putkast möödusid, haistis see ohtu. „Hei, teie seal,“ hõikas ta ning avas putkause, „kuhu te õigupoolest lähete?“ Nad jäid kohe seisma. „Mis värk on, peremees?“ küsis poiss, tõstes käed üles, justkui andes voli enda läbiotsimiseks. Ta ei naeratanud, aga miski andis mõista, et olukord teeb talle nalja. Ta ütles: „Me tahame ainult ühe mängu teha. Kas tohib?“ Härra Tomàs vaatas neid kahtlustaval pilgul pealaest jalatallani ning, vaatluse lõpetanud, ütles ta midagi, mida ma esialgu ei mõistnud, pärast hakkasin mõistma: „Ma ei taha probleeme. Kes probleeme tekitab, lendab tänavale. Selge?“ – „Selgemast selgem,“ vastas poiss, tegi lepitava liigutuse ja lasi käed alla. „Meie pärast te küll muretsema ei pea, peremees.“ Härra Tomàs näis vastusega enam-vähem rahule jäävat, puges tagasi oma putkasse, kus ta küllap jälle ristsõnaajakirja süüvis, ning poiss ja tüdruk jalutasid läbi mängusaali.“

„Need olidki nemad.“

„Jah, poiss oli Sinikas, tüdruk oli Teresa.“

„Kas Teresa oli Sinika pruut?“

„Hea küsimus, oleksin ma vastust varem teadnud, oleksin nii mõnestki jamast eemale hoidnud; ma vastan sellele hiljem. Aga kui Sinikas ja Teresa sisse astusid, tajusin ma nagu härra Tomàski kohe mingit ohtu, nagu võiks nüüd mängusaalis midagi juhtuda, ja esimese hooga tahtsin mängu sinnapaika jätta ning jalga lasta.“

Ma jäin paigale. Püüdsin poisi ja tüdruku unustada, käituda nagu neid polekski seal, jätkata mängu. Ma ei saanud. Hetk hiljem tundsin õlal rasket kätt ja ma takerdusin. „Mis värk on, Prillipapa?“ küsis Sinikas ja võttis üle mu koha mängu kangide juures. Silmad, mis mulle otsa vaatasid, olid sügavsinised, mind kõnetav hääel kahe, juuksed olid kammitud keskelt seitlisse ning seljas oli tal teksajakk, mille all oli kreemikarva liibuv särk. „Mis värk on?“ kordas ta söakalt. Lõin verest välja. Tõstsin käed üles ja laususin: „Juba lõpetasingi.“ Olin juba ümber pööranud, et minekut teha, ent samal hetkel sulges Teresa mu tee, nii et jäime seisma, näod vastamisi. Esiti olin kohkunud, siis aga lummatud. Nagu Sinikaski, oli Teresa piitspeenike, tugevasti päevitunud, mitte väga pikk; ta oli sellise vintske vagabundi olekuga nagu tolleaegsed *quinqü*'d. Tal olid sirged tumedad juuksed, rohelised ja julmad silmad, ja nina kõrval paistis sünnimärk. Tervest tema kehast kiirgas enesekindla naise rahu, ainult vasak jalg käis üles-alla nagu kolb. Tal oli seljas valge T-särk, jalgas teksased ja kotirihm jooksis risti üle kõhu. „Juba teed sääred?“ küsis ta naeratades – tema huuled olid punased ja täidlased nagu kaks maasikat. Ma ei jõudnud vastata, sest kohe haaras Sinikas mul käsivarrest ja sundis mind pooleldi ümber pöörama. „Püsi paigal, Prillipapa,“ käsutas ta. Ja hakkas ise Rocky Balboad mängima.

Ta oli üsna vilets ja mäng sai kiiresti läbi. „Raisk,“ ütles ta siis ja virutas lauale rusikaga. Ta põrnitses mind vihaselt, aga enne kui jõudis midagi öelda, pistis Teresa laginal naerma, lükkas ta laua eest eemale ja torkas sisse uue mündi. Torisedes asus Sinikas Teresa mängu jälgima, toetudes minu kõrval vastu mängulauda. Nad arutasid omavahel mängu keerdkohti ega pööranud enam mulle tähelepanu, ehkki aeg-ajalt, kahe kuuli vahel, seiras Teresa mind silmanurgast. Rahvast voolas saali üha juurde, härra Tomàs käis putkast väljas sagedamini kui muidu. Tasapisi

ma rahunesin, olin endiselt kõhkvel, ent ei söandanud lahkuda. Ka Teresa mäng ei kestnud kuigi kaua. Kui see lõppes, astus ta laua juurest eemale ja osutas mängu peale. „Sinu kord,“ ütles ta mulle. Olin tumm, ei liikunud paigalt. „Mis värk on, Prillipapa?“ küsis Sinikas. „Enam ei taha mängida või?“ Olin edasi vait. Ta jätkas: „Keele neelasid alla või?“ Vastasin ei. „Mis siis on?“ käis ta peale. „Mul on raha otsas,“ ütlesin siis. Sinikas uuris mind huviga. „Sul sai papp otsa?“ küsis ta. Ma noogutasin. „Ausalt ka või?“ küsis ta uuesti. Ma noogutasin uuesti. „Palju sul enne oli?“ Ütlesin tõtt. „Mida kuradit, Teresa,“ naeris Sinikas, „selle raha eest ei saa peksa ka.“ Teresa ei naernud, ta silmitses mind. Sinikas lükkas mu uuesti kõrvale ja ütles: „Kel pappi pole, lakkugu perset.“

Ta torkas pilusse uue mündi ja alustas uut mängu. Samal ajal hakkas ta minuga rääkima, õigemini hakkas ta mind üle kuulama. Ta küsis, kui vana ma olen, ja ma ütlesin. Ta küsis, kus ma elan, ja ma ütlesin. Ta küsis, kas ma käin koolis, ja ma ütlesin jah ja mis koolis ma käin. Siis küsis ta, kas ma oskan katalaani keelt. See küsimus üllatas mind, aga vastasin ka sellele, et oskan küll. Seejärel küsis ta, kas ma käin siin mängusaalis tihti ja kas ma tunnen härra Tomàsi ja mis kell saal avatakse ja mis kell suletakse, ja esitas veel teisi sarnaseid küsimusi, mida ma ei mäleta, küll aga mäletan, et ma vastasin talle või vastasin vähemalt nii palju, kui teadsin. Samuti mäletan, et tema viimane küsimus oli, kas mul on pappi vaja, ja sellele ei osanud ma vastata. Sinikas vastas minu eest: „Kui on vaja, anna teada. Tuled La Fonti ja ütled mulle. Ajame ärijuttu.“ Sinikas kirus ühte kuuli, mis välja läks, ja virutas uuesti rusikaga vastu automaati. Pärast küsis: „On siis vaja või ei ole, Prillipapa?“ Ma ei vastanud. Enne kui jõudsin seda teha, astus ligi keegi just äsja mängusaali sisenenud pikk blond tüüp Fred Perry särgis. Poiss tervitas Sinikat, sosis- tas temaga midagi ning nad mõlemad läksid välja. Teresa

takseeris mind. Jäin uuesti vaatama tema silmi, suud, täppi nina kõrval, ja mäletan, et ta näis mulle kõige ilusam tüdruk, keda kunagi olen kohanud. „Tuled siis või?“ küsis ta. „Kuhu?“ küsisin. „La Fonti,“ vastas ta. Ma küsisin, mis koht see La Font on, ja Teresa vastas, et see on üks baar Hiinakas, ja ma sain aru, et Hiinakas tähendab Hiinlinna. Teresa küsis uuesti, kas kavatsen La Fonti tulla, ja kuigi olin kindel, et sinna ma küll ei lähe, vastasin: „Ma ei tea.“ Aga lisasin kohe: „Võib-olla tõesti.“ Teresa naeratas, kehtas õlgu ja puudutas sõrmega sünnimärki nina kõrval; siis osutas ta Rocky Balboa peale ja enne kui ta Sinikale ja Fred-Perry-tüübile järele läks, ütles: „Kolm kuuli on veel alles.“

Selline oligi meie esimene kohtumine, nii see oli. Üksi jäädes hingasin kergendatult ja ma ei tea, kas sellepärast et ma tõesti tahtsin, või kartes, et Sinikas ja Teresa võivad veel olla kusagil mängusaali läheduses, ja tahtmata riskida sellega, et nendega uuesti kokku pörkan, hakkasin allesjäänud kuulidega mängima. Vaevalt olin alustanud, kui minu juurde astus härra Tomàs. „Poiss, kas sa tead, kes need olid?“ küsis ta ja osutas ukse suunas. Ilmselgelt pidas ta silmas Sinikat ja Teresat. Vastasin, et ei tea. „Millest te rääkisite?“ küsis ta veel. Ma seletasin talle. Härra Tomàs laksatas keelega ja palus mul lugu, õigemini osa loost korrata. Ta näis rahutu ja läks siis midagi pomisedes minema. Järgmisel päeval jõudsin Vilaró mängusaali õhtupoolikul. Kui ma ukse juures putkast möödusin, koputas härra Tomàs sõrmenukkidega vastu klaasi ja palus mul oodata; ta astus välja ja pani käe mulle õlale. „Kuule, poiss,“ alustas ta, „tööotsast oled huvitatud?“ See küsimus tuli mulle ootamatult. „Mis tööotsast?“ uurisin. „Mul on abilist vaja,“ teatas ta. Ta osutas ebamääraselt üle saali ja tegi seejärel ettepaneku: „Sa aitad mul igal õhtul kinni panna ja vastutasuks luban sulle iga päev kümme tasuta mängu.“

Ma isegi ei mõelnud. Olin nõus ja sellest ajast peale hakkasid mu päevad mööduma sama plaani järgi. Jõudsin Vilaró mängusaali kohe pärast lõunat, vahel natukene hiljem, tegin meelepärase automaadiga (peaaegu alati Rocky Balboaga) kümme tasuta mängu ja kella poole üheksa või üheksa paiku õhtul aitasin härra Tomàsil koha kinni panna. Samal ajal kui tema avas automaate, võttis sealt münte välja, luges kokku päeva tulu ja täitis mingit tabelit, kontrollisin mina, et kedagi ei oleks jäänud põhisaali ega WC-sse, ning siis tõmbasime kahekesi uksele võre ette. Pärast neid toimetusi hüppas härra Tomàs koos rahaga võrri selga ja mina kõmpisin koju. Ja see oligi kõik. Kas ma tahan öelda, et nii unustasin ma Sinika ja Teresa? Sugugi mitte. Alguses ma kartsin, et nad ilmuvad uuesti mängusaali, kuid paari päeva pärast ma üllataval kombel juba lootsin seda, või vähemalt lootsin, et tuleks Teresa. Samas ei tulnud mulle mõttesegi võtta vastu Sinika kutse, minna ühel õhtul Hiinalinna ja ilmuda La Fonti – kuueteistaastaselt oli mul juba ähmane, kuid piisav ettekujutus, mida Hiinalinn endast kujutab, ja ma ei kippunud sinna oma jalga tõstma, mis seal salata, see hirmutas mind. Nojah, igatahes sain peagi aru, et Sinika ja Teresaga olin tutvunud vaid seetõttu, et üks harukordne juhus oli ajendanud neid väljuma oma territooriumilt; samuti sain aru, et lisaks sellele, et juhus oli harukordne, oli see ka ainukordne, ja et ma ei näe neid enam iial.

Samal päeval kui sellele järeldusele jõudsin, sain hirmsa ehmatuse osaliseks. Olin aidanud härra Tomàsil mängusaali sulgeda ja astusin kodu poole, kui märkasin, et mööda Joaquim Vayreda tänavat kõnnib mulle vastu kamp poisse. Neid oli neli, nad tulid Caterina Alberti poolt, nad sammusid minupoolsel kõnniteel ja ehkki nad olid veel kaugel ja väljas oli hämar, tundsin nad kohe ära: need olid Batista, Matías ja kaks Boixi-venda, Joan ja Dani. Mõitlesin jätkata teed, nagu poleks midagi olnud, aga ma

ei jõudnud kahte-kolme sammugi astuda, kui tundsin, kuidas jalad läksid nõrgaks ja higi hakkas voolama. Püüdes jääda rahulikuks, hakkasin tänavat ületama, aga enne kui jõudsin teisele poole teed, märkasin, et Batista kõnnib mulle järele. Nüüd ei saanud ma enam parata, pistsin tahtmatult jooksuma, jõudsin kõnniteele ja pöörasin paremale La Devesa parki viivale kõrvaltänavale. Hetkel, mil jõudsin parki, sai Batista mu kätte, tõukas mu pikali ning, surudes põlve vastu mu selga ja väänates käe selja taha, sundis ta mu liikumatult lamama. „Kuhu minek, sitapea?“ küsis ta. Ta lõõtsutas kui peni; mina, näoli La Devesa mullas, lõõtsutasin ka. Olin prillid ära kaotanud. Neid meelegeitlikult enda ümber otsides palusin Batistat, et ta mu lahti laseks, aga selle asemel kordas ta küsimust. „Kuju,“ vastasin. „Seda teed pidi?“ küsis Batista, surudes põlve veel tugevamini selga ja väänates kätt nõnda, et ma karjatasin. „Kuradi valevorst.“

Sel hetkel kuulsin, et Matías ja vennad Boixid jõudsid meie juurde. Maas lamades aimasin tänavalaterna hõbedases valguses teksastes, ketsides ja sandaalides jalgadekogu. Kohe enda lähedal märkasin oma prille – need ei paistnud katki. Palusin, et nad prillid üles korjaks, ja keegi, kes ei olnud Batista, korjas need üles, aga mulle ei andnud. Matías ja vennad Boixid pärisid, mis toimub. „Ei midagi,“ ütles Batista, „see sitane katalaaninärakas muudkui ajab kägu.“ – „Pole ma midagi ajanud,“ suutsin enda kaitseks öelda. „Ma ütlesin ju ainult, et lähen koju.“ – „No näete siis?“ ütles Batista, väänates uuesti mu kätt. „Jälle ajab kägu!“ Ma karjatasin taas. „Lase ta lahti!“ poetas Matías. „Ta pole meile midagi teinud.“ Tundsin, et Batista pööras pea tema poole, mind hoidis aga endiselt kinni. „Pole meile midagi teinud?“ küsis ta. „Lolliks läksid või? Kui ta ei ole meile midagi teinud, siis miks ta jalga laseb, kohe kui meid näeb? Ja miks ta end varjab? Ja miks ta kogu aeg valetab?“ Ta vaikis hetkeks

ja ütles siis: „Noh, Dumbo, ütle vahelduseks siis ausalt, kus sa käisid?“ Ma ei öelnud midagi. Peale selja ja käe valutas ka mu nägu, mis oli surutud mulda. „No näete?“ ütles Batista. „Ta on vait. Ja sellel, kes on vait, on midagi varjata. Nagu selgi, kes plehku paneb. On nii?“ – „Lase mind lahti, palun,“ oigasin. Batista naeris. „Peale selle, et sa oled valevorst, oled sa ka loll,“ ütles ta. „Kas sa tõesti arvad, et me ei tea, kus sa end varjad? Idiootideks pead meid või? Mis sa endast mõtled?“ Näis, et Batista ootab vastust. Järsku väänas ta mu kätt veel tugevamini ja küsis: „Mis sa ütlesid?“ Ma polnud midagi öelnud ja ma ütlesin talle, et ma pole midagi öelnud. „Kuidas ei ole?“ küsis Batista. „Mina küll kuulsin, kuidas sa ütlesid, et ma olen litapoeg.“ – „Ei öelnud,“ vastasin. Batista kummardus näoga otse vastu mu nägu, väänates mu kätt viimse piirini, ja ma arvasin, et ta murrab selle otsast. Tundsin näos tema hingeõhku ja karjatasin. Batista ei pööranud minu karjumisele tähelepanu. „Kas tahad öelda, et ma valetan?“ küsis ta uuesti. Matías sekkus jälle, paludes Batistal mind lahti lasta, aga Batista katkestas teda, käskis tal suu pidada ja sõimas lollakaks. Seejärel küsis ta uuesti, et kas ma ütlesin, et ta valetab. Vastasin ei. Ootamatult näis see vastus teda rahustavat ja ma tundsin, kuidas ta haare lõdvenes. Sõnagi lausumata lasi ta mind lahti ja ajas end püsti.

Tegin kiiruga sama ja pühkisin peopesaga põse külge kleepunud mulda. Matías ulatas mulle prillid, aga enne kui jõudsin need vastu võtta, haaras need enda kätte Batista. Ma vaatasin teda. Ta naeratas. Seal plataanide all poolhäämaras pargis näisid tema näojooned kuidagi kassilikud. „Kas tahad oma prille?“ küsis ta mulle neid pakkudes. Kui käe prillide poole sirutasin, tõmbas ta need eest. Ja pakkus neid siis mulle kohe uuesti. „Kui prille tahad, laku mu kingad puhtaks,“ ütles ta. Jõllitasin talle hetke otsa ning pöörasin siis pilgu Matíase ja vendade Boixide poole, kes vaatasid mind ootusärevalt. Ootasin veel hetke, siis aga

põlvitasin Batista ette maha ja lakkusin ta kingi – neil oli naha ja tolmu maitse –, siis tõusin uuesti püsti ja jäin talle otsa vaatama. Tema silmi näis läbivat mingi helk, enne kui ta tõi kuuldavale norsatuse, mis kõlas naeruna, või naeru, mis kõlas norsatusena. „Sa oled ikka tõeline argpüks,“ teatas ta viimaks ja viskas mulle prillid maha. „Sa ajad mul südame pahaks.“

Terve öö visklesin küljelt küljele, püüdes üle saada häbist, mida ma Batista vahejuhtumi pärast tundsin, ja leevendada alandustunnet. Ma ei suutnud kumbagi ja otsustasin siis, et rohkem ma Vilaró mängusaali tagasi ei lähe. Kartsin, et Batista oli rääkinud tõtt, et ta teadiski, kus ma end varjan, ja et ta tuleb mulle sinna järele. Mis võinuks juhtuda, kui ta mu üles leidnud oleks? mõtlete võib-olla. Mitte midagi, vastate endale ja küllap on teil õigus. Ent hirm ei ole mõistuspärane, ja minul oli hirm. Nojah, igatahes said lõpuks üksindus ja igavus hirmust võitu ning paari-kolme päeva pärast läksin tagasi mängusaali. Mind nähes küsis härra Tomàs, mis minuga oli juhtunud, ja ma ütlesin, et olin haige. Ise uurisin, kas meie kokkulepe on ikka veel jõus. „Loomulikult, poiss,“ vastas ta.

Sel päeval juhtus midagi, mis muutis mu elu. Olin juba mõnda aega Rocky Balboad mänginud, kui mind ehmatas saali uksest sisse paiskunud kamp. Esiti mõtlesin paaniliselt, et need on Batista ja sõbrad; kergendusega, suisa rõõmuga nägin aga, et need on Sinikas ja Teresa. Seekord ei tulnud nad üksi – kaks tüüpi olid nendega. Seekord lasi härra Tomàs nad sisse – ta põrnitses neid ainult oma putka ukse pealt, käed puusas, ristsõnaajakiri käes. Minu kergendustunne ja rõõm kadusid aga kiiresti ja rahutus tuli tagasi, eriti siis kui neli äsjasaabunut sammud joonelt minu suunas seadsid. „Mis värk on, Prillipapa?“ küsis Sinikas. „La Fonti ei tulegi või?“ Ma astusin mängulaua juurest eemale ja loovutasin talle kangid. Ta jäi sõnapealt seisma ja, osutades käega minu peale, pöördus naeratades

kahe tüüpi poole: „Näete? See on minu Prillipapa; talle ei ole vaja öeldagi, mida teha.“ Sinikas haaras kangidest ning jätkas mängu, mille mina katki olin jätnud, ja samal hetkel tervitas mind ka Teresa. Ta ütles, et nad olid mind La Fontis oodanud, ja uuris, miks ma ei ole veel tulnud. Kaks teist tüüpi takseerisid mind huviga. Hiljem sain teada, et nende nimed on Paks ja Pagan. Paks, sest ta oli sedavõrd peenike, et näis kohe pooleks murduvat; Pagan, sest iga kolmas sõna, mis tema suust kõlas, oli „pagan“. Paks kandis kitsaid alt laienevaid pükse ja tal olid poolpikad lainelised juuksed, mis paistsid olevat lakiga kinnitatud. Pagan oli temast lühem, ja ehkki ta oli kõige vanem, oli tal kuidagi lapselik ilme: tema huuled olid peaaegu alati tollakil, tema lõug hoidis sissepoole. Otsisin Teresale vastates vabandusi, kuid keegi ei pööranud enam minu sõnadele tähelepanu: Sinikas oli süüvinud Rocky Balboa mängu ning Paks ja Pagan mängisid kõrvalautomaadil. Näis, et Teresagi huvi minu vastu kadus kohe. Samal ajal kui tema sõbrad mängisid, jäin mina igal juhul Teresa kõrvale seisma, söandamata sealt lahkuda või tahtmata sealt lahkuda, kuulates nende juttu, nähes, kuidas härra Tomàs muudkui putka ja saali vahet käib ja kuidas teised tavakundad meid silmanurgast piidlevad.

Sinikas lõpetas mängu ja oli just loovutanud koha Teresale, kui sisse astus jälle see Fred-Perry-tüüp. Sinikas vahetas temaga paar sõna, Paks ja Pagan katkestasid mängu ja nad lahkusid kõik neljakesi saalist. Teresa jätkas mängu. Nüüd ei vaadanud ma enam mitte ainult mängulauda, vaid piilusin puhuti ka teda. Ühel hetkel ta märkas seda ja et tähelepanu kõrvale juhtida, küsisin ma, kes see Fred-Perry-tüüp on. „Diiler,“ vastas ta. Siis ta küsis, kas ma suitsetan. Ütlesin jah. „Savu,“ täpsustas ta. Ma teadsin küll, mis savu on (nagu teadsin ka seda, kes on diiler), aga ma ei olnud seda kunagi proovinud ja vaikisin. Teresa taipas tõde. „Tahad proovida?“ küsis ta. Kehitasin õlgu.

„Kui tahad proovida, tule La Fonti,“ ütles ta. Kahe kuuli vahelisel pausil pööras ta pilgu minu poole ja küsis: „Tuled siis või?“ Ma ei mõelnudki minna, aga ei tahtnud seda talle tunnistada. Silmitsesin Rocky Balboa pilti, mis laotus suurelt üle kuulimängulaua. Olin seda sadu kordi näinud: musklis ja võidukas Rocky Ameerika lipu värvides bokserite väel, käed juubeldava publiku poole püsti, võidetud vastane lamab aga poksiringis tema jalge ees maas. Vaatasin seda pilti ja mulle meenus, kuidas ma Batista kingi lakkusin, ja ma tundsin alanduse pärast taas sügavat häbi. Otsekui kartes, et vaikimine võib paljastada mu mõtted, vastasin ruttu Teresa küsimusele teise küsimusega: „Kas te käite seal iga päev?“ Pidasin silmas La Fonti ja Teresa sai aru. „Enam-vähem,“ vastas ta ja lasi käiku uue kuuli. Kui mäng sellegi neelas, küsis ta uuesti: „Noh? Tuled siis või?“ – „Ma ei tea,“ ütlesin, ja lisasin: „Ma ei usu.“ – „Miks mitte?“ ei jätnud ta järele. Kehitasin uuesti õlgu ja tema jätkas mängu.

Silmitsesin teda taas. Tegin, nagu vaataksin mängulauda, aga tegelikult vaatasin teda. Teresa märkas seda. Sain sellest aru, kui ta, endal mäng veel pooleli, mulle ütles: „Olen kuum, jah, Prillipapa?“ Värvusin näost tulipunaseks ja kahetsesin punastamist sedamaid. Saalis oli mõõdukas kära, ent jutuvada vahele tekkis justkui täielik vaikus, mida ainult mina märkasin. Teesklesin, nagu poleks ma küsimust kuulnud. Teresa ei hakanud seda kordama; ta mängis rahulikult kuuli lõpuni, jättis siis mängu katki, haaras mul käest ja ütles: „Tule.“

Kas ma juba ütlesin, et osa tolle suve sündmuse näib mulle unenäona, nagu polekski see päris? Mis edasi sai, on üks sellistest. Teresa tiris mu saali tagaossa, põigeldes mööda inimestest, keda oli saabunud juba omajagu, ning mul käest lahti laskmata juhtis mu naiste vetsu. See nägi välja täpselt samasugune kui meeste oma: avar eesruum, seinal rippus suur peegel; selle vastas üksteise kõrval reas

paiknesid vetsukabiinid. Sel hetkel polnud seal peaaegu kedagi, ainult kaks kontsakingades ja miniseelikus tüdrukut värvisid peegli ees ripsmeid. Kui meie Teresaga sisse astusime, seirasid nad meid, aga ei öelnud midagi. Teresa tegi esimese kabiini ukse lahti ja käskis mul sisse minna. „Kuhu me lähme?“ küsisin. „Mine sisse,“ ütles ta. Segaduses vaatasin uuesti kahe tüdruku poole, kes meid endiselt vahtisid. „Mis on?“ pahvatas Teresa neile. „Mis passite?“

Nad võpatasid ja pöörasid pilgu uuesti peeglistse. Teresa tõukas mu kabiini, tuli ise järele, sulges ukse ja keeras selle lukku. Kabiin oli tibatillukene, sinna mahtus ainult pott ja loputuskast; põrand oli betoonist ja seinad, mis päris põrandani ei küündinud, olid puidust. Toetusin seinale vastu. Teresa lükkas koti selja taha ja käsutas: „Aja püksid maha.“ – „Mida?“ küsisin. Vastuseks suudles Teresa mind huultele – see oli pikk, sügav ja niiske suudlus, tema keel ringlemas ümber minu keele. See oli mul esimene kord elus naist suudelda. „Aja püksid maha,“ kordas ta. Kuutõbisena tegin püksirihma lahti ja lasin püksid alla. „Aluspüksid ka,“ ütles Teresa. Ma kuuletusin. Kui olin aluspüksid alla lasknud, haaras Teresa mu ihuliikme pihku. „Ja nüüd pane tähele, Prillipapa,“ lausus ta, kummardus alla, võttis mu ihuliikme suhu ja hakkas seda imema. See sai kiiresti läbi, sest olgugi et tegin endast kõik, et vastu pidada, tuli mul kohe ära. Teresa ajas end uuesti sirgu ja suudles mind – nüüd oli tema huultel sperma maitse. „Kuidas meeldis?“ küsis ta, hoides endiselt mu lõtvunud liiget peos. Suutsin vaid midagi pomiseda. Teresa naeratas põgusalt, kuid täiuslikult, lasi minust lahti ja enne kui ta kabiinist lahkus, lausus: „Homme ootan sind La Fontis.“

Ma ei tea, kui kaua ma seal seisin, püksid rebadel, püüdes vapustusest toibuda, ega ka seda, kui kaua kulus mul aega, et riidesse panna. Aga kui ma kabiinist välja tulin, polnud kraanikausside juures enam kedagi. Ja kui ma WC-st välja tulin, polnud Teresat enam mängusaalis ja ka

Sinikas, Paks ja Pagan polnud tagasi tulnud. Astusin väliskäde juurde ja viskasin pilgu tänavale, vaatasin paremale ja vasakule, aga ei silmanud kedagi. Härra Tomàs ilmus mu kõrvale. „Kus sa ringi kondasid?“ küsis ta. Pöörasin pilgu tema poole. Ta seisis, käed taskus, ega olnud märganud, et tema punnitava kõhu pealt olid kaks särginööpi eest rebenenud ja august turritas välja hallisegune krussis karvatuust. Enne kui ma jõudsin vastata, küsis ta uuesti: „Kuule, poiss, kas sa tunned end halvasti? Sa näed kehva välja.“ Ütlesin, et kõik on korras, aga et asja selgitada, lisasin, et ehkki tunnen end juba hästi, käisin tualetis oksendamas ja et võib-olla pole ma veel täielikult taastunud. „Vaata ette, poiss,“ hoiatas härra Tomàs, „pole hea uuesti haigeks jääda.“ Siis küsis ta, millest ma Sinika, Teresa ja teistega rääkisin, ja ma vastasin, et seekord me ei rääkinudki. Härra Tomàs laksatas keelt. „Neid *quinqui*sid ei usalda ma karvavõrdki,“ ütles ta. Seejärel ta hoiatas: „Ära lase neid silmist, kui nad tagasi tulevad, selge?“ Ütlesin, et selge, ja silmitsedes kahte ritta pargitud autosid rongisilla all, tundus mulle hetkeks, et ma ei näe Teresat enam iial, ja ma küsisin: „Kas te arvate, et nad tulevad tagasi?“ – „Tont seda teab,“ vastas härra Tomàs ja putkasse tagasi istudes lisas: „Sellistega ei tea kunagi.“

Järgmisel päeval läksin ma La Fonti.“